

Poučenia pre odberateľov ohľadom dynamickej ceny a inteligentných meracích systémov

Dynamická cena

Dynamickou cenou je taká cena za dodávku elektriny, ktorá podlieha vývoju na trhu s elektrickou energiou a má okamžitý dopad na výšku fakturovanej ceny za dodávku elektriny. Ak je možné dohodnúť cenu za dodávku elektriny považovať za trhovú (dynamickú) cenu, tak táto cena bude v príslušnom mesiaci vypočítaná na základe váženého priemeru hodinových cien na krátkodobom trhu s elektrinou, kde váhou je dodané množstvo elektriny v príslušnej obchodnej hodine. Organizátor trhu (OKTE a.s.) zverejňuje cenu elektriny v jednotlivých hodinách deň vopred, a to na svojom webovom sídle <https://www.okte.sk/sk/>. Takto zverejnená cena platí ako zúčtovacia cena na nasledujúci deň. Vývoj dynamickej ceny je tak konkrétne odvodený od vývoja na slovenskom krátkodobom trhu s elektrinou organizovanom spoločnosťou OKTE, a.s.

Podmienkou pre využívanie dynamickej ceny je určenie odberu v konkrétnom čase. Na to sa využíva inteligentný merací systém (IMS) alebo sa spotreba určí pomocou typových diagramov odberu (TDO). IMS vyhodnocuje spotrebu v danej hodine pričom merania vykonáva každú štvrt' hodinu výkonu. Ak na odbernom mieste nie sú dostupné tieto hodnoty, spotreba stanovaná odpočtom sa alokuje do hodín zúčtovacieho obdobia cez referenčnú krivku príslušnú danej distribučnej sadzbe odberateľa tzv. TDO krivka, ktorú zverejňuje príslušný prevádzkovateľ distribučnej sústavy (ďalej len „PDS“).

Spôsob výpočtu

Spotreba odberateľa je teda ohodnotená v každej hodine fakturovaného obdobia aktuálnou cenou odvodenou od ceny na krátkodobom tzv. spotovom trhu OKTE a.s. podľa nasledujúceho vzorca. Jednotková cena za silovú zložku vrátane prevzatia zodpovednosti za odchýlku pre fakturačné **obdobie kalendárny mesiac** sa vypočíta na základe nižšie uvedeného vzorca:

$$\text{Cena}_M = \text{ISOTM} \times K \text{ (€/MWh)},$$

kde

- „ISOTM“ je aritmetický priemer cien na dennom krátkodobom trhu organizovanom spoločnosťou OKTE, a.s. pre obchodnú oblasť SK pre príslušný mesiac „M“ dodávky, zverejnených na stránke <https://www.okte.sk/sk/kratkodoby-trh/zverejnenie-udajov-dt/celkove-vysledky-dt/>. V prípade zmeny umiestnenia publikovaných cien na stránke www.okte.sk sa použije zdroj cien, ktorý čo najlepšie zodpovedá tomuto účelu; a
- „K“ je multiplikatívny koeficient, ktorého číselná hodnota je zmluvne dohodnutá;

Dodávateľ týmto zároveň upozorňuje odberateľov na výhody a riziká spojené s takouto dohodou o trhovej (dynamickej) cene za dodávku elektriny.

Výhody dynamickej ceny

- Cena odráža aktuálne trhové podmienky na energetickom trhu s elektrinou.
- Bez podmienky odobrať zazmluvnené množstvo elektriny tzv. Take or Pay na báze daného roku alebo mesiaca, žiadne kompenzácie či prirážky za nedočerpanie alebo prečerpanie zmluvného objemu.
- Odberateľ má okrem neexistujúcich príplatkov umožnený i pružný odber elektrickej energie.
- Pre flexibilných odberateľov môže byť výhodou i nakúpenie elektriny v intervaloch s nižšou cenou v rámci dňa.
- Aktuálna výhoda dynamickej ceny pre odberateľa spočíva v možnosti dosiahnutia celkovej nižšej ceny za elektrinu pri bežnom odbere. Vysoké výkyvy cien elektriny spôsobujú, že dodávateľia si riziká premietajú do vysokých prirážok pri fixnej cene na dlhšie obdobie dodávky.
- Nižšia náročnosť administratívy a aktualizácie zmluvnej dokumentácie vo vzťahu k odberu.
- Zvyšovanie podielu obnoviteľných zdrojov na národnom energetickom mixe sa môže prejaviť i znížením cien elektrickej energie pri produktoch s dynamickou cenou, vzhľadom na skutočnosť, že cena na trhu je závislá i na technických fundamentoch sústavy.

Nevýhody dynamickej ceny

- Odberateľ nemá istotu ani garanciu v konkrétnu cenu na dané obdobie.
- Cena za elektrinu sa určuje deň vopred.
- Tak ako na trhu s elektrinou nie je určený limit pre minimálnu cenu elektrickej energie (trh s elektrinou umožňuje i zápornú cenu elektriny) nie je určený ani jej strop. V spojení so skutočnosťou, že cena na trhoch sa nedá predvídať a je ovplyvňovaná veľkým množstvom faktorov je využívanie dynamickej ceny vždy spojené s rizikom.

Inteligentné meracie systémy (IMS)

Inteligentný merací systém je schopný merať množstvo spotrebovanej alebo vyrobenej elektriny, umožňuje zber, spracovanie, prenos a poskytovanie týchto údajov zákazníkovi a ďalším účastníkom trhu, odpočet sa realizuje odčítaním na diaľku, a to automaticky. Nie je potrebný fyzický odpočet, údaje z IMS sú zaznamenávané 24 hodín denne v 15-minútovom intervale, čo Vám umožňuje (z IMS) mať prehľad a kontrolu nad svojou spotrebou.

Aké sú podmienky pre inštaláciu IMS

Ministerstvo v spolupráci s Úradom pre reguláciu sieťových určilo kategórie koncových odberateľov elektriny, pre ktoré je opodstatnené využitie IMS, lehoty a minimálny rozsah zavádzania IMS v odberných miestach spadajúcich do takto určených kategórií koncových odberateľov elektriny.

Ak odberné miesto koncového odberateľa elektriny nespadá do určených kategórií koncových odberateľov elektriny s opodstatneným využitím IMS podľa predchádzajúceho odseku, má koncový odberateľ právo na inštaláciu IMS na žiadosť.

Vyhláška č. 358/2013 Z. z. ktorou sa ustanovuje postup a podmienky v oblasti zavádzania a prevádzky inteligentných meracích systémov v elektroenergetike (ďalej len „**Vyhláška**“) určuje 5 kategórií koncových odberateľov elektriny. Kategórie koncových odberateľov 1-4 sú povinné mať IMS. Pre piatu kategóriu platí, že si môžu o IMS požiadať v zmysle znenia Vyhlášky.

Poplatky spojené s inštaláciou IMS

Vyhláška rozdeľuje koncových odberateľov do viacerých kategórií. Pri odberateľoch, kde je opodstatnené využitie inteligentných meracích systémov vyhláška stanovuje povinnosť inštalácie takého zariadenia. V týchto prípadoch sa náklady na obstaranie, inštaláciu a prevádzku inteligentných meracích systémov (IMS) pre jednotlivé kategórie koncových odberateľov elektriny v zmysle Vyhlášky zohľadnia v cenových rozhodnutiach príslušných prevádzkovateľov sústavy, a to po obstaraní a inštalácii inteligentných meracích systémov a ich uvedení do prevádzky.

Kategórie koncových odberateľov, pri ktorých nie je odôvodnené využitie inteligentných meracích systémov si oň môžu požiadať dobrovoľne. Náklady na inštaláciu inteligentného meracieho systému v tomto prípade uhradza koncový odberateľ elektriny v rozsahu podľa prevádzkového poriadku príslušného PDS.

Povinnosti PDS

PDS je povinný do štyroch mesiacov od podania žiadosti koncového odberateľa elektriny zabezpečiť inštaláciu IMS, pokiaľ príslušné všeobecne záväzné právne predpisy neustanovujú inak.

PDS má pred inštaláciou IMS taktiež povinnosť informovať žiadateľa o IMS, ktorý je koncovým odberateľom elektriny o všetkých funkciách a možnostiach interoperability IMS, možnostiach využitia IMS koncovým odberateľom elektriny a o nákladoch, ktoré je koncový odberateľ elektriny povinný v súvislosti s inštaláciou IMS uhrádzať.

Zároveň je povinný na svojom webovom sídle zverejňovať uplatnené náklady na inštaláciu IMS a typy IMS ponúkaných koncovým odberateľom elektriny na inštaláciu na žiadosť koncového odberateľa.

Kde nájdem typy ponúkaných inteligentných meracích systémov a náklady na ich inštaláciu?

Náklady na inštaláciu IMS uhrádza odberateľ elektriny v rozsahu podľa prevádzkového poriadku príslušného PDS. Informácie súvisiace s inštaláciou IMS sú zverejnené na webových sídlach PDS, a to napríklad:

Západné Slovensko: <https://www.zsdis.sk/>

<https://www.zsdis.sk/Uvod/Domacnosti/Sluzby-distribucie/Inteligentne-meracie-systemy#Co-su-inteligentne-meracie-systemy>

Stredné Slovensko: <https://www.ssd.sk/>

https://www.ssd.sk/inteligentny-meraci-system?page_id=5229

Východné Slovensko: <https://www.vsds.sk/edso/domov>

<https://www.vsds.sk/edso/domov/technicke-info/meranie-distribucie/elektromery/ms>

<https://www.vsds.sk/edso/domov/technicke-info/meranie-distribucie/casto-kladene-otazky>